

Lidt om BT-5 kampvognen

En af fædrene til denne russiske kampvogn er amerikaneren J. Walter Christie.

Christie agiterede voldsomt for sine hurtige kampvogne, som kunne bevæge sig såvel med som uden bælter, men blev ikke mødt med den helt store begejstring. Den amerikanske hær anskaffede et begrænset antal kampvogne af Christies design, og de gjorde tjeneste i 1930'erne under betegnelsen Medium Tank T3.

Christies skulle få større succes udenlands, nemlig i Rusland, hvor man i 1931 importerede to eksemplarer af Christies kampvogn, der var så meget forud for sin tid, at den blev betegnet som "Model 1940". Den faldt hurtigt i russernes smag og tre prototyper deltog i paraden på Den Røde Plads, den 7. november 1931. I løbet af kort tid blev kampvognen sat i serieproduktion og blev betegnet som "Bystrochodiy Tank" (Hurtig Kampvogn).

I løbet af 1930'erne udvikledes kampvognen til hovedtyperne BT-5 og BT-7, som var udrustet med en 45 mm kanon og et let maskingevær (koaksialt). Kampvognen deltog i alle former for kamphandlinger før og under krigen, herunder også Den Spanske Borgerkrig.

Langt de fleste BT kampvogne gik tabt i starten af krigen, men enheder, som befandt sig i mere isolerede egne, beholdt de efterhånden noget forældede kampvogne helt til krigens slutning. Nogle enheder, som havde været indesluttet i Leningrad, var stadig udrustet med BT kampvogne under kampene i de baltiske lande i sommeren og efteråret 1944. Den sidste operative indsats var i juli/august 1945, hvor BT kampvogne deltog i de massive panserfremstød mod de japanske tropper i Manchuriet.

Christies design skulle dog endnu større udbredelse, nemlig i form af undervognen på T-34 kampvognen, som blev udviklet blandt andet på baggrund af erfaringerne med BT kampvognene.

Som kuriosum kan det nævnes, at tophastigheden - med bælter monteret - var 52 km/t; uden bælter var den 72 km/t! (Det tog en halv times tid at afmontere/montere bælterne; når bælterne ikke var i brug, blev de transporteret oven på skærmene.)

Kilder:

Russian Tanks, 1900-1970 af John Milsom, Arms and Armour Press, 1970, SBN 85368 054 X (det må være før indførelsen af ISBN-nummeret).

Artikler i:

- *Military Modelling*, januar og februar 1982, april 1994 samt november og december 1995
- *Airfix Magazine*, juli 1968.

BT-5 kampvogne

På det seneste har jeg udvidet bestanden lidt og lavet et par finesser, som hermed videregives til forhåbentlig behagelig inspiration.

Her er mine tre BT-5 modeller - repræsenterende en bataljonschef (til venstre) og et kampvognskompagni. Jeg håber at kunne udvide antallet en smule, men det gode firma RH Models har endnu ikke fået flere modeller fra samlebåndene.

De to modeller første er omtalt i min tidligere artikel, om end den midterste (se senere) er forbedret en smule i forhold til tidligere. Den højre model er således det nyeste skud på stammen...

Undervognen stammer fra en grundlæggende håbløs resinmodel (BP Cast Inc. - katalognummer FN-101: BT-42), der forestillede en finsk variant af BT-kampvognen, udrustet med en ældre engelsk 114 mm haubits.

Jeg havde malet vognen i det ellers spændende finske sløringsmønster (grå, brun og lys grøn) - men den så bare ikke godt nok ud!

Modellen var næsten på vej til skrotning, da jeg fandt ud af at den kunne gøres anvendelig.

Jeg brugte derfor det meste af en søndag på at få undervognen til at ligne udgaven fra RH Models - ikke at det i sig selv er noget at stræbe efter - men så passer den sammen med mine øvrige modeller.

Så jeg savede, borede og limede til resultatet - under de givne forhold - blev acceptabelt.

Jeg havde en tårn i overskud fra min konvertering af bataljonschefens kampvogn (den med rammeantennen) og det passede rimeligt på den aktuelle undervogn. På dette tårn havde jeg - som et eksperiment - boret et hul, således at der blev plads til en kampvognskommandør. Dette forarbejde gjorde denne del af øvelsen ret let og det var nu lige til at montere figuren (AB Figures) i tårnet.

Selvom den nye model er lidt mindre end de to andre, så synes jeg at den nu gør sig så godt, at jeg ikke vil holde mig tilbage fra at bruge den.

Alternativet til kassation kunne have været en nedgravet udgave i stil med mine Skytrex T-26 kampvogne, men denne løsning er nu alligevel mere anvendelig.

Før- og Efterudgaven af samme kampvogn fra RH Models.

Modellen forestiller nu chefkampvognen i bataljonens første kompagni.

Da jeg oprindeligt samlede modellen, havde jeg ikke ændret tårnet således, at der blev plads til en kampvognskommandør - det var først bagefter, at jeg kom gennemførte det ovenfor omtalte eksperiment, der kom mig til gode ved min nyeste BT-kampvogn. Men da et par af AB Figures kampvognskommandører med signalflag netop er kommet i min besiddelse, så var det en nødvendighed, at der blev ændret på dette forhold.

Jeg tog derfor fat i boremaskinen og borede tårnet ud. Herefter fabrikerede jeg en luge af et lille stykke plastikplade og monterede den sammen med to små stykker plastik, der skal illudere lugens hængsler. Luge og hængsler blev limet på resin-tårnet med sekundlim.

Erfaring: Det er klart bedst at foretage sådanne operationer inden modellen er samlet og bemalet - så undgår man at skulle "restaurere" sine tidligere anstrengelser.

Den signalmæssige sammenhæng i modellerne er nu således: Bataljonschefen modtager og videregiver

sine ordrer via radio (vist ved rammeantennen). Kompagnichefen modtager sine ordrer via radio (vist ved stavantennen) og han giver sine ordrer til delingerne via signalflag (vist ved kampvognskommandøren). Delingerne kvitterer for ordren ved at udføre den (vognen er ikke udstyret med radio). Hvorvidt der har eksisteret andre kvitteringsprocedurer vides ikke, men antageligvis har det været, som jeg forestiller mig.

Den ordre som kompagnichefen giver ved hjælp af sit røde signalflag er: *Fold ud!* Forestiller man sig, at figuren bevæger signalflaget fra side til side, så er ordren: *Fjendtligt panser! I stilling!*

Var signalflaget gult (kampvognen var udrustet med et rødt og et gult signalflag), så ville ordren være: *Efter mig! Kolonne!* Men den variant vil jeg vise på en anden figur.

Det er muligt at bemale figurens kedeldragt på flere måder: blå, grågrøn eller som her i khakifarvet. Jeg valgte denne løsning (Humbrol 26), så figuren matcher mine øvrige kampvognsbesætninger.

Kasketten er i den måske lidt "kedelige" udgave i khaki (26) - standardhovedbeklædningen for russiske officerer under Den store Fædrelandskrig.

Andre muligheder havde været:

- Sort læder, som blev brugt i første halvdel af 1930'erne, og som sagtens kan have overlevet til 1941.
- Grå puld, sort huebånd og blank sort skygge. En spændende variant, som jeg først prøvede på figuren. Jeg var dog ikke tilfreds med resultatet, idet jeg ikke synes, at det klædte figuren særlig godt.

Hvorfra stammer nu de stålgrå uniformsdele? I 1935 indførtes en særlig stålgrå uniform for pansertropperne, idet man ønskede at understrege netop denne våbenarts særlige elitære status.

Hovedbeklædningerne - kasket eller skråhue - blev gennem hele krigen båret sammen med de senere indførte uniformer.

Kravehandskerne er i mørkebrunt [170 + halvblank lak (135)] læder. Remtøjet er lyst læder [62 + halvblank lak (135)].

Signalflaget er malet i rød (60) og stangen i lyst træ (62). Først havde jeg valgt en mørk brun (170), men for at opnå en kontrast i forhold til kravehandskerne, så valgte jeg den lyse farve i stedet.

Figurens støvler, som ikke kan ses efter at den er monteret i tårnet, er sorte (85).

Kilder

1. *Soviet Armor Tactics in World War II - Red Army Armor Tactics from Individual Vehicle to Company, According to the Combat Regulations of 1944* af Charles Sharp, Nafziger, 1999.
2. *Tank and AFV Crew Uniforms since 1916* af Martin Windrow, Patrick Stephens Ltd., 1979, ISBN 0-85059-363-8.
3. *Uniforms of The Soviet Union 1918-1945. Red Army, Red Air Force, Red Navy, GPU, OGPU and NKVD* af David Webster og Chris Nelson, Schiffer Military History, 1998, ISBN 0-7643-0527-1.

Afslutning

De signalmæssige finesser, som jeg nu har tænkt ind i mine modeller, har ingen praktisk betydning i krigsspil - alt kunne jo principielt gennemføres med papbrikker påtrykt numre eller troppetegn. Det er nu alligevel den slags finesser, der giver mulighed for lidt variation i krigsspilsenhederne og samtidig illustrerer de konditioner, som virkelighedens soldater måtte kæmpe under.

Og så var det jo en glimrende anledning til skrive endnu en lille beretning...

Per Finsted

Læs mere og se billeder og tegninger her:

<http://www.battlefield.ru/bt5.html>

http://www.gis.minsk.by/ironage/tanks/MODELS/bt5_2.htm

[BT-5-kampvogne i model](#)